

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA**

Evidenčné číslo: 101007/B/2024/36145173759735556

**DOHLAD EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY
A KONCEPCIA JEDNOTNÉHO
MECHANIZMU DOHLADU**

Bakalárska práca

2024

Zuzana Vaššová

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA**

**DOHĽAD EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY
A KONCEPCIA JEDNOTNÉHO
MECHANIZMU DOHĽADU**

Bakalárska práca

Študijný program:	Financie, bankovníctvo a poisťovníctvo
Študijný odbor:	Ekonómia a manažment
Školiace pracovisko:	Katedra bankovníctva a medzinárodných financií
Vedúci záverečnej práce:	Mgr. David Horváth, LL.M.

2024

Zuzana Vaššová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum:.....

.....

Zuzana Vaššová

Pod'akovanie

Touto cestou by som chcela vyjadriť vďaku školiteľovi mojej bakalárskej práce Mgr. Davidovi Horváthovi, LL.M. Ďakujem mu za venovanie svojho času, za jeho odborné vedenie a hodnotné rady, ktoré ma nasmerovali správnym smerom pri písaní práce a lepšom pochopení danej problematiky.

ABSTRAKT

VAŠŠOVÁ, Zuzana: *Dohľad európskej centrálnej banky a koncepcia jednotného mechanizmu dohľadu*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra bankovníctva a medzinárodných financií. – Vedúci záverečnej práce: Mgr. David Horváth, LL.M. – Bratislava: NHF EU, 2024, 59 s.

Cieľom bakalárskej práce je poskytnúť ucelený pohľad na bankový dohľad a jednotný mechanizmus dohľadu a zároveň poukázať na ich význam v kontexte slovenského bankového sektora. Táto práca je rozdelená do 4 kapitol. Obsahuje 3 tabuľky a 2 obrázky. Prvá kapitola je venovaná súčasnému stavu riešenej problematiky a definovaniu teoretických pojmov a konceptov súvisiacich s bankovým dohľadom. V ďalšej časti sa charakterizuje banková únia a jej tri základné piliere medzi ktoré patrí aj jednotný mechanizmus dohľadu ako prvý pilier bankovej únie. Záverečná kapitola sa zaoberá skúmaním bankového dohľadu vykonávaného Európskou centrálnou bankou ako nadnárodného orgánu dohľadu a Národnou bankou Slovenska ako vnútroštátneho orgánu. V poslednej časti sa rozoberá slovenský bankový trh a poukazuje sa na dôležitosť dohľadu, aj pri menšom bankovom sektore, aký má práve Slovensko. Výsledkom riešenia danej problematiky je pochopenie významu bankového dohľadu a jednotného mechanizmu dohľadu, ako aj jeho dôležitosť v rámci slovenského bankového sektora.

Kľúčové slová: bankový dohľad, jednotný mechanizmus dohľadu, významné bankové inštitúcie, nevýznamné bankové inštitúcie

ABSTRACT

VAŠŠOVÁ, Zuzana: European Central Bank Supervision and the Concept of the Single Supervisory Mechanism - University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Banking and International Finance. David Horváth, LL.M. - Bratislava: NHF EU, 2024, 59 p.

The aim of the bachelor thesis is to provide a comprehensive view of banking supervision and the Single Supervisory Mechanism and at the same time to highlight their importance in the context of the Slovak banking sector. This thesis is divided into 4 chapters. It contains 3 tables and 2 figures. The first chapter is devoted to the current state of the issue and to defining theoretical terms and concepts related to banking supervision. The next section characterises the banking union and its three basic pillars, which include the single supervisory mechanism as the first pillar of the banking union. The final chapter examines banking supervision by the European Central Bank as a supranational supervisor and the National Bank of Slovakia as a national supervisor. The last section discusses the Slovak banking market and highlights the importance of supervision, even for a smaller banking sector such as Slovakia. As a result of the treatment of the issue, the importance of banking supervision and the single supervisory mechanism, as well as its relevance within the Slovak banking sector, is understood.

Keywords: banking supervision, single supervisory mechanism, significant banking institutions, non-significant banking institutions

Obsah

Zoznam tabuliek.....	17
Zoznam obrázkov.....	17
Zoznam skratiek a značiek.....	19
Úvod.....	21
1 Súčasný stav riešenej problematiky.....	22
1.1 Definícia pojmov súvisiacich s bankovým dohľadom.....	22
1.2 Dôvody regulácie a dohľadu bánk.....	22
1.3 Úloha Európskej centrálnej banky pri bankovom dohľade	23
1.3.1 Európsky systém finančného dohľadu.....	25
1.3.2 Európsky orgán pre bankovníctvo	26
1.4 Úloha vnútroštátnych orgánov pri bankovom dohľade	26
1.5 Úloha Národnej banky Slovenska pri bankovom dohľade.....	27
1.6 Koncept kapitálovej primeranosti.....	29
1.6.1 Basel I.	29
1.6.2 Basel II.....	30
1.6.3 Basel III.....	30
2 Jednotný mechanizmus dohľadu ako súčasť bankovej únie.....	32
2.1 Jednotný súbor pravidiel.....	32
2.2 Banková únia	32
2.2.1 Jednotný mechanizmus dohľadu.....	33
2.2.2 Jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií	35
2.2.3 Európsky systém ochrany vkladov	36
3 Cieľ práce a metodika práce	38
4 Výsledky práce a diskusia.....	39
4.1 Dohľad NBS nad menej významnými bankovými inštitúciami	39
4.1.1 Subjekty dohľadu NBS	40

4.1.2	Ciele a zámer NBS pri dohl'ade	42
4.1.3	Organizácia dohl'adu	43
4.1.4	Sankčné rozhodnutia NBS	44
4.2	Dohl'ad ECB nad významnými bankami	45
4.2.1	Subjekty dohl'adu ECB	46
4.2.2	Zát'azové testy	47
4.2.3	Štatistiky dohl'adu ECB	48
4.2.4	Problémy slovenských bánk súvisiace s dohl'adovými AML opatreniami 48	
4.2.5	Riziká a priority dohl'adu na najbližší rok	50
4.3	Porovnanie bankového dohl'adu v rámci Slovenského trhu	50
	Záver	52
	Zoznam použitej literatúry	54

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1- Zoznam krajín podliehajúcich európskemu bankovému dohľadu	27
Tabuľka 2- Subjekty dohľadu NBS.....	41
Tabuľka 3- Výška kapitálových vankúšov pre O-SII.....	42

Zoznam obrázkov

Obrázok 1- Banková únia	37
Obrázok 2- Organizácia dohľadu.....	44

Zoznam skratiek a značiek

AML	Pranie špinavých peňazí
CKP	Celková kapitálová požiadavka
EBA	Európsky orgán pre bankovníctvo
ECB	Európska centrálna banka
EDIS	Európsky systém ochrany vkladov
ESA	Európske orgány dohľadu
EÚ	Európska Únia
HMÚ	Hospodárska menová únia
KKV	Kapitálový konzervačný vankúš
KP	Kapitálová primeranosť
NBS	Národná banka Slovenska
NOO	Neobvyklá banková operácia
O-SII	Lokálne systémovo významné banky
PV	Proticyklický vankúš
RVA	Rizikovo vážené aktíva
SRB	Jednotný súbor pravidiel
SREP	Proces preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu
SRM	Jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií
SSM	Jednotný mechanizmus dohľadu
ÚEPP	Úverové ekvivalenty podsúvahových položiek

Úvod

Obdobie po veľkej finančnej kríze v roku 2008 ukázalo celému svetu ako veľmi je potrebná náprava a skvalitnenie regulácie a dohľadu nad finančným sektorom, ako aj potreba väčšej harmonizácie medzi jednotlivými európskymi krajinami. Európska Únia sa preto rozhodla zvýšiť integritu a efektívnosť dohľadu nad bankovou sústavou v eurozóne prostredníctvom vytvorenia Systému jednotného mechanizmu dohľadu, ako prvého piliera Bankovej únie. V snahe o zabezpečenie zvýšenia stability finančných trhov a zlepšenia dohľadu nad bankami sa Európska únia spojila s Európskou centrálnou bankou. S nástupom tohto novovytvoreného dozorného mechanizmu v novembri roku 2014 sa vytvoril nový štandard pre dohľad v eurozóne, ktorý zabezpečuje jednotný prístup a koordinovaný dohľad nad bankami v území eurozóny. Zároveň bolo zavedenie tohto mechanizmu prínosné pre zabezpečenie stability finančných trhov a pre zlepšenie dôvery v bankový sektor.

Podstatnou črtou jednotného mechanizmu dohľadu je rozdelenie bánk z hľadiska významnosti na banky významné a menej významné. Toto rozdelenie bánk je kľúčové pre určenie toho, ktorá inštitúcia bude vykonávať nad danou bankou priamy dohľad a prípadne jej udeľovať sankcie za porušenie pravidiel. Významnú úlohu v tomto systéme zohráva Európska centrálna banka ako nadnárodný orgán dozoru a vnútroštátne/národné banky jednotlivých štátov.

Regulácia a dohľad sú nesmierne potrebné pre správne a efektívne fungovanie bankového systému. Stanovenie určitého súboru pravidiel, ktoré musia banky dodržiavať výrazne pomáha predchádzaniu finančných kríz, zvyšuje bezpečnosť a dôveryhodnosť bánk z hľadiska jednotlivcov ako aj z hľadiska celého bankového sektora.

Tému tejto bakalárskej práce s názvom: „Dohľad Európskej centrálnej banky a koncepcia jednotného mechanizmu dohľadu“, som si vybrala z hľadiska rozšírenia mojich vedomostí o danej problematike a z hľadiska dôležitosti tejto problematiky pre bankový sektor eurozóny.

Cieľom tejto práce je priblížiť čitateľom systém fungovania bankového dohľadu v rámci Európskej únie a systém jednotného mechanizmu dohľadu ako takého. Zároveň touto prácou chceme poukázať na fungovanie a dôležitosť vykonávania dohľadu v rámci Slovenska, teda dohľadu vykonávaného Európskou centrálnou bankou v spolupráci s Národnou bankou Slovenska.

1 Súčasný stav riešenej problematiky

1.1 Definícia pojmov súvisiacich s bankovým dohľadom

Pod všeobecným pojmom **dohľad** rozumieme sledovanie, ktoré zaisťuje dodržiavanie rôznych noriem, predpisov, regulácií a pod.¹ Tento pojem môžeme chápať aj ako isté kritické sledovanie a riadenie rôznych činností.

Bankový dohľad predstavuje proces monitorovania a regulovania bankového sektora, ktorého hlavným cieľom je zabezpečiť stabilitu finančného systému, ochrániť vkladateľov a zabezpečiť integritu a transparentnosť v tomto odvetví. Bankový dohľad slúži tiež na minimalizovanie rizika budúcich finančných kríz a zabezpečenie prevádzkovej spôsobilosti bánk. Súvisí s preskúvaním akým spôsobom banky poskytujú úvery, akým spôsobom si vypožičiavajú prostriedky a ako investujú.² Teda stručne povedané ide o pravidelné sledovanie a vykonávanie kontrol toho, ako banky dodržiavajú jednotný súbor pravidiel.

Carolyn Rogersová, generálna tajomníčka Bazilejského výboru pre bankový dohľad prirovnala kvalitný bankový dohľad k dobrému rozhodcovi, ktorý by mal hru udržiavať férovú a konkurencieschopnú, no mal by ostať neviditeľný.³

Spolu s menovou politikou je regulácia a dohľad bánk považovaná za najdôležitejšiu činnosť, ktorú vykonávajú centrálné banky. Obe tieto činnosti spolu veľmi úzko súvisia, keďže nemôžeme vykonávať reguláciu množstva peňazí v obehú ekonomiky bez regulácie bankových inštitúcií a ich následného dohľadu.⁴

1.2 Dôvody regulácie a dohľadu bánk

Regulácia a dohľad bánk sú súčasťou makroekonomickej politiky na presadzovanie základných cieľov ekonomického vývoja. Z hľadiska predmetu činnosti bankových

¹ Slovník. [online]. [cit. 2023-10-14]. Dostupné na internete: <https://slovník.aktuality.sk/synonyma/?q=doh%C4%BEdad>

² Jednotný mechanizmus dohľadu. [online]. [cit. 2023-10-14]. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/single-supervisory-mechanism/>

³ Meniaca sa úloha bankového dohľadu. [online]. [cit. 2024-02-26]. Dostupné na internete: <https://www.bis.org/speeches/sp210525.htm>

⁴ REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovnictví*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011, 558 s. ISBN 978-80-7261-230-7.

inštitúcií, sú tieto inštitúcie natoľko špecifické, že je potrebné vykonávať nad nimi inú a oveľa prísnejšiu reguláciu a dohľad než nad ostatnými nebankovými inštitúciami.⁵

Banky vykonávajú množstvo dôležitých činností, emitujú peniaze, zabezpečujú platobný styk v ekonomike, na zdrojoch bánk majú veľký podiel cudzie zdroje v podobe vkladov, úpadky bánk majú väčší dopad na ekonomiku než úpadky iných podnikateľských subjektov a preto je vykonávanie regulácie a dohľadu nad bankami nesmierne potrebné.⁶

Regulácia bánk a bankového dohľadu zohráva nezastupiteľnú úlohu pre udržiavanie stability finančného systému a zabránenie tomu aby ekonomika utrpela výraznejšie otrasy alebo prípadne kolaps. Dôležitosť bankovej regulácie spočíva v prevencii kríz, alebo prípadnému zmierňovaniu dopadov kríz a v minimalizácii systémového rizika.⁷

Podľa ECB sú za tri najhlavnejšie dôvody regulácie a dohľadu bánk považované:

- posilňovanie dôvery vo finančný systém;
- ochrana bežných spotrebiteľov;
- záujem zachovania základných služieb.⁸

Tieto a mnoho ďalších dôvodov ukazujú potrebu vykonávania dohľadu a regulácie nad bankovými inštitúciami.

1.3 Úloha Európskej centrálnej banky pri bankovom dohľade

Európska centrálna banka (ďalej už len „ECB“) je centrálnou bankou eurozóny, ktorá bola založená v roku 1998 a aktuálne sídli v Nemeckom Frankfurte nad Mohanom. Na jej čele je od roku 2019 prezidentka Christine Lagard, okrem prezidentky a viceprezidentky tvoria členov ECB guvernéri národných bánk všetkých krajín EÚ. Za Slovensko je to guvernér Peter Kažimír. ECB udržiava stabilné ceny, riadi euro a uskutočňuje menovú a hospodársku politiku EÚ. Taktiež riadi devízové rezervy, určuje úrokové miery, čím kontroluje infláciu a peňažnú zásobu. Zabezpečuje dohľad nad finančnými trhmi a zaisťuje

⁵ REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011, 558 s. ISBN 978-80-7261-230-7.

⁶ Taktiež.

⁷ Základné ciele. [online]. [cit. 2024-02-24]. Dostupné na internete: <https://www.bde.es/wbe/en/areas-actuacion/supervision-entidades-financieras/funcion-supervisora-banco-espana/objetivos-basicos-supervision/>

⁸ Prečo je potrebné dohliadať na komerčné banky? [online]. [cit. 2024-02-24]. Dostupné na internete: https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/ssmexplained/html/commercial_banks.sk.html

bezpečnosť európskeho bankového systému.⁹ ECB je teda významnou a veľmi dôležitou inštitúciou v rámci EÚ, keďže hrá kľúčovú úlohu pri dosahovaní menovej a hospodárskej stability a napomáha k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti financií a hospodárstva.

ECB má za úlohu vykonávanie **priameho dohľadu** nad bankami, ktoré sú klasifikované ako významné, takisto vykonáva **nepriamy dohľad** nad menej významnými bankami, keďže priamy dohľad nad týmito menej významnými bankami vykonávajú vnútroštátne orgány dohľadu, ktorými sú zväčša centrálné banky danej krajiny.¹⁰ Ak sa pozrieme na Slovensko, tak priamy dohľad nad významnými bankovými inštitúciami vykonáva ECB a priamy dohľad nad menej významnými bankami vykonáva Národná banka Slovenska (ďalej už len „NBS“).

Príručka bankového dohľadu označuje úverovú inštitúciu za **významnú** ak spĺňa aspoň jedno z nasledujúcich kritérií:

- *„ak celková hodnota jej aktív presahuje 30 mld. € alebo (pokiaľ celková hodnota jej aktív nie je nižšia ako 5 mld. €) ak presahuje 20 % národného HDP;*
- *ak je jednou z troch najvýznamnejších úverových inštitúcií so sídlom v danom členskom štáte;*
- *ak je príjemcom priamej pomoci z Európskeho mechanizmu pre stabilitu;*
- *ak celková hodnota jej aktív presahuje 5 mld. € a pomer jej cezhraničných aktív/pasív vo viac ako jednom ďalšom zúčastnenom členskom štáte k jej celkovým aktívam/pasívam presahuje 20 %.“¹¹*

ECB však môže banku klasifikovať za významnú aj keď nespĺňa ani jednu z vyššie uvedených podmienok, a to v prípade ak je to v záujme zabezpečenia uplatňovania vysokých dohľadových štandardov. Taktiež ak by banka, ktorá už bola klasifikovaná za významnú tri roky po sebe nespĺňala niektoré z kritérií bude preradená medzi menej významné inštitúcie.¹²

⁹ Európska centrálna banka. [online]. [cit. 2023-10-15]. Dostupné na internete: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/european-central-bank-ecb_sk

¹⁰ Jednotný mechanizmus dohľadu. [online]. [cit. 2023-10-14]. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/single-supervisory-mechanism/>

¹¹ Príručka bankového dohľadu. [online]. [cit. 2023-10-18]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssmguidebankingsupervision201411.sk.pdf?0dfda4478d70a366b395fc168771b287>

¹² Taktiež.

A to platí aj naopak, a teda aj menej významná banka môže byť preklasifikovaná na významnú ak splní niektoré z kritérií významnosti.

Na základe aktuálneho Zoznamu dohliadaných subjektov ECB zo septembra 2023¹³ podliehajú priamemu dohľadu ECB na Slovensku tri banky, ktoré sú radené medzi významné, pretože tvoria tri najväčšie banky v krajine. Ide o inštitúcie, ktoré sú dcérskymi spoločnosťami Erste Group Bank AG, Raiffeisen Bank International AG a Intesa Sanpaolo S.p.A. a sú uvedené v rámci týchto skupín.

- Slovenská sporiteľňa, a.s.;
- Tatra banka, a.s.;
- Všeobecná úverová banka, a.s.¹⁴

Okrem týchto troch najvýznamnejších bánk spadajú pod priamy dohľad ECB v rámci Slovenského trhu aj iné banky, ktoré spĺňajú niektoré z ďalších kritérií významnosti.

Medzi ďalšie právomoci ECB patrí udelenie alebo odobratie bankovej licencie, stanovovanie požiadaviek na vyššie kapitálové rezervy na riešenie možných budúcich kríz, ukládanie sankcií za porušovanie práva EÚ o úverových inštitúciách, finančných a zmiešaných finančných holdingových spoločnostiach.

Na pokrytie výdavkov súvisiacich s dohľadom účtuje ECB dohliadaným inštitúciám ročný poplatok za dohľad. Po zostavení ročnej účtovnej závierky zistí ECB svoje skutočne vynaložené náklady a odvodí od nich výšku ročných poplatkov za dohľad. V marci súbežne s výročnou správou ECB o vykonávaní dohľadu zverejní ECB výšku ročných poplatkov.¹⁵ To znamená, že poplatok za rok 2023 bude účtovaný v druhom štvrtroku 2024.

1.3.1 Európsky systém finančného dohľadu

V roku 2011 vznikol na posilnenie finančnej stability EÚ Európsky systém finančného dohľadu (ďalej už len „ESA“), ktorý je tvorený Európskym orgánom pre bankovníctvo, Európskym orgánom pre cenné papiere a trhy, Európskym orgánom pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov a Európskym výborom pre systémové

¹³ List of supervised entities. [online]. [cit. 2023-10-20]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.listofsupervisedentities202310.en.pdf>

¹⁴ Taktiež.

¹⁵ Celkové ročné poplatky. [online]. [cit. 2023-10-20]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/organisation/fees/total/html/index.sk.html>

riziká.¹⁶ Pre lepšie pochopenie našej problematiky postačí ak sa bližšie zameriame len na Európsky orgán pre bankovníctvo.

1.3.2 Európsky orgán pre bankovníctvo

Na zabezpečenie neustálej regulácie a dohľadu v európskom bankovom sektore slúži nezávislý orgán EÚ s názvom **Európsky orgán pre bankovníctvo** (ďalej už len „EBA“), ktorý sídli v Paríži a založený bol v roku 2011. Aj napriek tomu, že je to nezávislý orgán EÚ zodpovedá sa Európskej únii, Európskemu parlamentu, Európskej rade a Európskej komisii. Takisto je súčasťou európskeho systému orgánov finančného dohľadu, kde patrí ako jedna z troch častí európskych orgánov dohľadu. EBA má za úlohu zabezpečiť zlepšenie fungovania vnútorného trhu prostredníctvom primeraného a harmonizovaného dohľadu a regulácie. Prijíma rôzne usmernenia a technické predpisy, ktoré prispievajú na vytvorenie jednotného súboru pravidiel v oblasti bankovníctva. Tento súbor pravidiel slúži na poskytnutie ochrany pre vkladateľov, spotrebiteľov a investorov. Ďalším z poverení EBA je posudzovať slabé miesta v bankovom sektore EÚ. Tento orgán pre bankovníctvo je navonok zastupovaný predsedom José Manuel Campa a výkonným riaditeľom François-Louis Michaud. Jeho organizačnú štruktúru tvoria dva správne orgány a to rada orgánov dohľadu, ktorá je hlavným rozhodovacím orgánom a riadiaca rada, ktorá má zabezpečovať aby orgán plnil svoje poslanie a plnil si svoje úlohy. Pre transparentné plnenie svojich úloh EBA pravidelne úzko spolupracuje s ďalšími orgánmi a inštitúciami.¹⁷ Z činnosti tejto organizácie má osoh celá EÚ od inštitúcii, podnikov a spotrebiteľov, teda hospodárstvo EÚ v širšom zmysle slova.

1.4 Úloha vnútroštátnych orgánov pri bankovom dohľade

Keďže ECB vykonáva priamy dohľad nad významnými bankami, úlohou vnútroštátnych orgánov je vykonávanie dohľadu nad bankami, ktoré neboli klasifikované ako významné. Tieto orgány dohľadu sú zodpovedné za vykonávanie dohľadu nad bankovým sektorom v jednotlivých štátoch, teda na národnej úrovni. Zväčša ide o národné banky daných štátov.

¹⁶ TKÁČOVÁ, Daniela a kol. *Finančné trhy a bankovníctvo*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 310 s. ISBN 978-80-7552-528-4.

¹⁷ European banking authority. [online]. [cit. 2023-10-22]. Dostupné na internete: https://www.eba.europa.eu/languages/home_sk

Európskemu dohľadu automaticky podliehajú všetky krajiny eurozóny, no aj krajiny, ktoré ešte stále nemajú zavedené euro môžu nadviazať spoluprácu s ECB, to sa stalo aj v prípade Chorvátska ako aj Bulharska.¹⁸

Aktuálne sa európskeho bankového dohľadu zúčastňuje 21 krajín.

Tabuľka 1- Zoznam krajín podliehajúcich európskemu bankovému dohľadu

Krajina	Vnútroštátny orgán dohľadu	Centrálne banka danej krajiny
Belgicko	Nationale Bank van België	áno
Bulharsko	Bulgarian National Bank	áno
Chorvátsko	Hrvatska narodna banka	áno
Cyprus	Central Bank of Cyprus	áno
Estónsko	Finantsinspeksioon	nie
Fínsko	Finanssivalvonta	nie
Francúzsko	Autorité de contrôle prudentiel et de résolution	nie
Nemecko	Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht	nie
Grécko	Bank of Greece	áno
Írsko	Central Bank of Ireland	áno
Taliansko	Banca d'Italia	áno
Lotyšsko	Latvijas Banka	áno
Litva	Lietuvos bankas	áno
Luxembursko	Commission de Surveillance du Secteur Financier	nie
Malta	Malta Financial Services Authority	nie
Holandsko	De Nederlandsche Bank	áno
Portugalsko	Banco de Portugal	áno
Rakúsko	Finanzmarktaufsicht	nie
Slovensko	Národná banka Slovenska	áno
Slovinsko	Banka Slovenije	áno
Španielsko	Banco de España	áno

Zdroj: vlastné spracovanie na základe:

<https://www.bankingsupervision.europa.eu/organisation/nationalsupervisors/html/index.en.html>

1.5 Úloha Národnej banky Slovenska pri bankovom dohľade

Národná banka Slovenska je centrálnou bankou Slovenska a svoju činnosť začala v januári 1993 spoločne so vznikom samostatnej Slovenskej Republiky. Aktuálne sídli na ulici Imricha Karvaša v Bratislave. V roku 2009 so zavedením eura na Slovensku sa NBS

¹⁸ Vnútroštátne orgány dohľadu. [online]. [cit. 2024-02-04]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/organisation/nationalsupervisors/html/index.en.html>

stala súčasťou systému centrálného bankovníctva eurozóny v rámci Európskeho systému centrálnych bánk. Jej najvyšším orgánom je Banková rada, ktorú tvorí guvernér, dvaja viceguvernéri a ďalší dvaja členovia. Vymenúvanie a odvolávanie guvernéra a viceguvernérov má na starosti prezident v súčinnosti s vládou a ďalší dvaja členovia získavajú svoju pozíciu na základe návrhu guvernéra NBS. Cieľom NBS je udržanie cenovej stability.¹⁹

Ako sme už vyššie v tejto bakalárskej práci uviedli úlohou NBS pri bankovom dohľade je vykonávanie priameho dohľadu nad finančnými inštitúciami, ktoré boli klasifikované ako menej významné.

Podľa informácií uvedených na ich webovej stránke, NBS pri dohľade:

- *„ustanovuje pravidlá obozretného podnikania a ďalšie požiadavky na podnikanie dohliadaných subjektov,*
- *dohliada na dodržiavanie ustanovení príslušných zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v rámci národnej legislatívy, ako aj na dodržiavanie ustanovení právne záväzných aktov EÚ, ktoré sa vzťahujú na dohliadané subjekty alebo na ich činnosti, ak to ustanovujú tieto právne záväzné akty,*
- *vedie konania, udeľuje povolenia, licencie, súhlasy a predchádzajúce súhlasy, ukladá sankcie a opatrenia na nápravu.“²⁰*

NBS využíva pri výkone dohľadu dva spôsoby a to:

- dohľad na diaľku, kde osoba poverená dohľadom vykonáva svoju úlohu dohľadu prostredníctvom predložených výkazov, kde analyzuje a vyhodnocuje dodržiavanie určených pravidiel,
- dohľad na mieste, kde osoba vykonávajúca dohľad preveruje banku priamo.²¹

¹⁹ MAJERČÁKOVÁ, Daniela. *Peniaze a bankovníctvo*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 192 s. ISBN 978-80-7552-972-5.

²⁰ Oblasti dohľadu. [online]. [cit. 2023-11-08]. Dostupné na internete: <https://nbs.sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad/>

²¹ BAČOVÁ, Monika. *Základy bankovníctva*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2013, 164 s. ISBN 978-80-225-3586-1.

1.6 Koncept kapitálovej primeranosti

Banky musia okrem iného vykonávať aj riadenie a analýzu rizík, aby predišli prípadným budúcim problémom a aby zostali bezpečné a dôveryhodné pre svojich klientov. Preto každá komerčná banka pravidelne vypočítava a sleduje ukazovateľ kapitálovej primeranosti, ktorý sa primárne zameriava na riešenie otázky dostatočných vlastných zdrojov/kapitálu banky. Vlastný kapitál predstavuje súčasnú hodnotu banky a kapitálová primeranosť slúži na vyjadrenie perspektívy vývoja finančnej situácie banky. Vo všeobecnosti vyjadríme kapitálovú primeranosť ako pomer prepočítaného vlastného kapitálu a prepočítaných rizikových aktív. Pravidlá kapitálovej primeranosti sú pevne stanovené a určené pre všetky komerčné banky v rámci EÚ. Tieto pravidlá vyhlasuje Bazilejský výbor pre bankový dohľad.²²

1.6.1 Basel I.

Basel I. vstúpil do platnosti v roku 1988 a určoval bankám minimálne kapitálové požiadavky vzťahujúce sa na úverové riziko. Určil pomer kapitálu k rizikovo váženým úverom a ďalším aktívam na úrovni minimálne 8 %.²³

$$KP = \frac{Tier1 + Tier2}{RVA + ÚEPP} * 100 \geq 8 \%$$

KP- kapitálová primeranosť

Tier1- vlastný kapitál

Tier2- doplnkový kapitál

RVA- rizikovo vážené aktíva

ÚEPP- úverové ekvivalenty podsúvahových položiek

Táto kapitálová požiadavka vyjadrovala to, že položky Tier1 (vlastný kapitál) a Tier2 (doplnkový kapitál) by mali byť schopné pokryť bežné straty ak má banka pokračovať

²² PAULÍK, Dušan a kol. *Základy financií a meny*. 1. vyd. Bratislava: VŠEMvs, 2012. 67 s. ISBN 978-80-89600-06-9.

²³ SZPYRC, Miroslav-NOVOTA, Daniel. Bazilejské dohody o kapitáli a kapitálová primeranosť bánk v SR. In *BIATEC: odborný bankový časopis* [online]. Bratislava: Národná banka Slovenska, 2013, roč.21, č.7, s. 24-27 [cit. 2023-11-11]. ISSN 1335-0900. dostupné na internete: https://www.nbs.sk/img/documents/publik_nbs_fsr/biatec/rok2013/07-2013/06_biatec13-7_szpyrc.pdf

vo svojej činnosti. Na výpočet tejto kapitálovej primeranosti sa každému aktívu prideli istá váha vzhľadom na úverové riziko. Tieto rizikové váhy boli taktiež priradené podsúvahovým aktívam, ktoré sa ešte pred priradením váh zmenili na úverové ekvivalenty podsúvahových položiek. Systém Basel I. bol v roku 1996 aktualizovaný tak, aby zohľadňoval aj trhové riziko.²⁴

1.6.2 Basel II.

Druhým súborom medzinárodných bankových predpisov z roku 2004 je Basel II. Ten rozšíril pravidlá pre minimálne kapitálové požiadavky určené v rámci Baselu I, poskytol rámec pre regulačný dohľad a stanovil nové požiadavky na zverejňovanie informácií na hodnotenie kapitálovej primeranosti bánk. Minimálne kapitálové požiadavky určené Baselom II. predstavujú kľúčový nástroj pre reguláciu, keďže nútia banky udržiavať pomer medzi ich kapitálom a aktívami, ktoré sú vážené podľa rizika. Kapitálová požiadavka, Baselu II. bola rovnaká ako pri jeho predchodcovi Basel I., a to aby banky udržiavali kapitálovú rezervu vo výške najmenej 8 % svojich rizikovo vážených aktív.

Podľa Basel II. sa kapitál člení do troch úrovní, kde s rastúcou úrovňou rastie aj bezpečnosť a likvidita aktív. Prvou úrovňou je Tier1, teda vlastný kapitál. Aspoň 4 % kapitálovej rezervy banky musia byť vo forme aktív úrovne 1. Druhú úroveň tvorí Tier2, doplnkový kapitál a poslednou úrovňou je Tier3, čo predstavuje podriadený dlh.²⁵

1.6.3 Basel III.

Tretou z Bazilejských dohôd je Basel III., ktorý vstúpil do platnosti v novembri roku 2010. Aj keď je často považovaný za odklon od jeho predchodcov, jeho hlavný cieľ ostáva rovnaký a to zvýšiť kvalitu a množstvo kapitálu, ktorý musia banky držať. Pre Basel III. bola kľúčová potreba posilniť kvalitu, konzistentnosť a transparentnosť regulačnej kapitálovej základne. Preto dbali na to aby kapitálová základňa každej medzinárodne aktívnej banky

²⁴ SZPYRC, Miroslav-NOVOTA, Daniel. Bazilejské dohody o kapitáli a kapitálová primeranosť bánk v SR. In *BIATEC: odborný bankový časopis* [online]. Bratislava: Národná banka Slovenska, 2013, roč.21, č.7, s. 24-27 [cit. 2023-11-11]. ISSN 1335-0900. dostupné na internete: https://www.nbs.sk/_img/documents/publik_nbs_fsr/biatec/rok2013/07-2013/06_biatec13-7_szpyrc.pdf

²⁵ Basel II., Definition, Purpose, Regulatory reforms. [online]. [cit. 2023-11-12]. Dostupné na internete: <https://www.investopedia.com/terms/b/baselii.asp>

bola podporená vysokokvalitným vankúšom, ktorý by dokázal absorbovať straty počas obdobia hospodárskych problémov.²⁶

Podľa Basel III. je minimálny podiel celkového kapitálu, ktorý musia banky udržiavať, 8 % jej RVA, pričom minimálny podiel kapitálu Tier1 je 6 % a zvyšok môže byť tvorený kapitálom Tier2. Basel III. tiež predstavil novinku v podobe proticyklických kapitálových vankúšov, ktoré predstavujú v podstate fond pre horšie časy bánk. Tento vankúš by sa mal tvoriť maximálne do výšky 2,5 % RVA banky a mali by ho tvoriť výhradne aktíva typu Tier1. Ďalšou zavedenou novinkou bolo aj zavedenie požiadavok na pákový efekt a likviditu, ktorých cieľom je chrániť pred nadmerným a rizikovým úverovaním a zároveň zabezpečiť, aby banky mali dostatočnú likviditu v obdobiach finančného stresu. Čo sa týka likvidity, tak Basel III. vyžadoval aby banky držali dostatočné množstvo vysoko likvidných aktív.²⁷

Celková kapitálová požiadavka Baselu III. teda vyzerá nasledovne:

$$CKP = KP_{Tier1} + KP_{Tier2} + KKV + PV + KSDB$$

CKP- celková kapitálová požiadavka

KP_{Tier1} - kapitálová požiadavka Tier1

KP_{Tier2} - kapitálová požiadavka Tier2

KKV- kapitálový konzervačný vankúš

PV- proticyklický vankúš

KSDB- kapitál vyhradený pre systémovo dôležité banky²⁸

²⁶ KING, Peter. Basel III: An Overview. In *Banking & Financial Services Policy Report* [online]. Aspen Publisher: Wolters Kluwer, 2011, roč. 30, č. 5, s. 1-11 [cit. 2023-11-12]. Dostupné na internete: https://www.weil.com/~media/files/pdfs/Basel_III_May_2011.pdf

²⁷ Basel III: What It Is, Capital Requirements, and Implementation. [online]. [cit. 2023-11-12]. dostupné na internete: <https://www.investopedia.com/terms/b/basel-iii.asp>

²⁸ SZPYRC, Miroslav-NOVOTA, Daniel. Bazilejské dohody o kapitáli a kapitálová primeranosť bánk v SR. In *BIATEC: odborný bankový časopis* [online]. Bratislava: Národná banka Slovenska, 2013, roč.21, č.7, s. 24-27 [cit. 2023-11-11]. ISSN 1335-0900. dostupné na internete: https://www.nbs.sk/img/documents/publik_nbs_fsr/biatec/rok2013/07-2013/06_biatec13-7_szpyrc.pdf

2 Jednotný mechanizmus dohľadu ako súčasť bankovej únie

Zavedeniu jednotného mechanizmu dohľadu ako novej formy dohľadu nad bankovým systémom v rámci EÚ predchádzal vznik Bankovej únie ako integrovaného finančného rámca v rámci EÚ.

2.1 Jednotný súbor pravidiel

Ešte pred samotným vznikom bankovej únie vznikol v roku 2009 jednotný súbor pravidiel (ďalej už len „SRB“), ktorý musia dodržiavať všetky inštitúcie v celej EÚ. Tento súbor pravidiel vznikol s cieľom odstránenia medzier v regulácii a docielenia efektívnejšieho a transparentnejšieho fungovania celého trhu. Ekonomiky členských štátov boli odjakživa do veľkej miery prepojené a preto bolo nevyhnutné zaviesť rovnaké pravidlá pre všetkých. Aj keď je SRB jednotný pre všetky členské krajiny, necháva im zároveň istú mieru flexibility pri uplatňovaní jednotlivých pravidiel a nástrojov, keďže nie všetky hospodárske cykly členských štátov sú synchronizované. Zavedené pravidlá a opatrenia majú za cieľ minimalizovať riziká a zabezpečujú, aby sa bankový sektor riadil jednotnými pravidlami a postupmi, čím by sa mala zvýšiť ochrana spotrebiteľov ako aj stabilita finančného trhu. Pre celkové fungovanie SRB zohráva kľúčovú úlohu EBA, ktorá vytvára jednotlivé pravidlá a vypracováva technické predpisy.²⁹

2.2 Banková únia

December 2012 bol mesiacom kedy vznikla prvá myšlienka na vytvorenie **bankovej únie**, vtedy predsedovia Európskej rady, Európskej komisie a Euroskupiny spolu s prezidentom ECB navrhli dôkladný plán na vytvorenie skutočnej Hospodárskej menovej únie (ďalej už len „HMÚ“). Významnou súčasťou tohto plánu bolo samozrejme vytvorenie bankovej únie, ktorá je často označovaná aj ako základný doplnok HMÚ a vnútorného trhu v EÚ, ktorý zodpovedá za dohľad, riešenie krízových situácií a núti banky v eurozóne, aby dodržiavali rovnaké pravidlá³⁰

²⁹ The single Rulebook. [online]. [cit. 2024-03-31]. Dostupné na internete: <https://www.eba.europa.eu/single-rulebook>

³⁰ Banková únia. [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/sk/sheet/88/bankova-unia>

Banková únia ako taká vznikla dva roky neskôr, v roku 2014 ako reakcia na finančnú krízu z roku 2008 a následnej krízy štátneho dlhu, kedy sa ukázalo ako sa problémy v bankovom sektore eurozóny vedia preniesť za hranice krajín a spôsobiť problémy v ďalších krajinách EÚ. Banková únia slúži ako nástroj, ktorým sa má dosiahnuť konzistentný spôsob uplatňovania pravidiel týkajúcich sa činností bánk v EÚ. Účelom vzniku tejto únie bolo dosiahnutie bezpečnejšieho, jednotnejšieho a transparentnejšieho trhu bánk v Európe prostredníctvom novovzniknutých postupov a nástrojov na prijímanie rozhodnutí. Teda zabezpečenie, aby bol dohľad nad bankami vo všetkých členských štátoch EÚ rovnako účinný pri znižovaní pravdepodobnosti zlyhania bánk.³¹

Rozhodnutie o vytvorení tejto bankovej únie predstavuje veľmi významnú udalosť v histórii európskeho hospodárskeho riadenia a európskej integrácie vo všeobecnosti.³²

Banková únia aktuálne aktívne využíva dva piliere, ktoré môžu európske krajiny využívať na základe dobrovoľnosti. No v roku 2015 prišla Európska komisia s myšlienkou bankovej únie, ktorá stavia až na troch pilieroch, ktorými sú:

- jednotný mechanizmus dohľadu (z angl. Single Supervisory Mechanism – SSM)
- jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií (z angl. Single Resolution Mechanism – SRM)
- európsky systém ochrany vkladov (z angl. European Deposit Insurance Scheme – EDIS)³³

Všetky tieto tri piliere sú postavené na jednotnom súbore pravidiel.

2.2.1 *Jednotný mechanizmus dohľadu*

Jednotný mechanizmus dohľadu (ďalej už len „SSM“) je prvým pilierom bankovej únie a často je označovaný aj ako kľúčový pilier. Tento systém európskeho bankového dohľadu, ktorý je používaný od novembra roku 2014 slúži ako systém prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami v eurozóne a členských štátov EÚ, ktoré síce nie

³¹ Banková únia. [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/bankingunion/html/index.sk.html>

³² HOWARTH, David - QUAGLIA, Lucia. *The Political Economy of European Banking Union*. Oxford : Oxford University Press, 2016. 268 s. ISBN 978-0-19-872792-7.

³³ Banková únia. [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/#completed>

sú členmi eurozóny no rozhodli sa zapojiť do tohto mechanizmu. SSM sa vykonáva prostredníctvom kombinovania činností ECB ako nadnárodného orgánu a činností vnútroštátnych orgánov dohľadu, teda jeho štruktúru tvoria práve tieto dva orgány. Úlohou ECB je dohliadať na významné úverové inštitúcie, zatiaľ čo úlohou vnútroštátnych orgánov dohľadu je vykonávanie dohľadu nad menej významnými úverovými inštitúciami. Tieto orgány sú v úzkej spolupráci, ktorá podlieha jednotnému súboru noriem a pravidiel.³⁴ Dôležitosť tohto mechanizmu súvisí s riešením rizika cezhraničného presahovania dopadov v prípade možných budúcich finančných kríz v EÚ, keďže finančná kríza ukázala, že fungovanie bankového dohľadu len na vnútroštátnej úrovni nestačí.

Pod priamy bankový dohľad ECB aktuálne spadá približne 115 významných bánk, zatiaľ čo pod priamym dohľadom národných orgánov je okolo 2550 menej významných bánk. Na Európskej úrovni pôsobí niečo málo cez 1100 orgánov dohľadu a na vnútroštátnej úrovni je takýchto orgánov viac než 4700. Tieto orgány dohľadu musia byť schopné dohliadať na veľmi komplikované a vzájomne prepojené trhy a inštitúcie v EÚ a prijímať potrebné opatrenia na udržanie finančnej stability a zvýšenie pozitívnych účinkov trhovej integrácie.³⁵

Medzi hlavné ciele SSM patria:

- Zabezpečenie odolnosti bankového systému v EÚ;
- Zvýšenie dohľadu nad bankovým sektorom Európy;
- Prispievanie k finančnej stabilite a integrácii v eurozóne.³⁶

Hlavnými úlohami SSM sú:

- Dohľad nad dodržiavaním požiadaviek úverovými inštitúciami;
- Odhadovanie nedostatkov v skorom štádiu;
- Zabezpečenie prijatia opatrení na opravu daných nedostatkov.³⁷

³⁴ Jednotný mechanizmus dohľadu. [online]. [cit. 2023-11-01]. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/single-supervisory-mechanism/>

³⁵ What is the Single Supervisory Mechanism?. [online]. [cit. 2023-11-09]. Dostupné na internete: <https://www.pwc.com/gx/en/services/audit-assurance/risk-assurance/ssm-eba-office/single-supervisory-mechanism.html>

³⁶ Jednotný mechanizmus dohľadu. [online]. [cit. 2023-11-01]. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/single-supervisory-mechanism/>

³⁷ Pilier I: Jednotný mechanizmus dohľadu. [online]. [cit. 2023-11-01]. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/pillar-i-the-single-supervisory-mechanism/>

Dodržiavanie týchto úloh je nevyhnutné pre zabezpečenie stability a dôvery v širšom európskom bankovom sektore.

Právny rámec pre fungovanie jednotného mechanizmu dohľadu upravuje nariadenie Rady (EÚ) č. 1024/2013, ktorým sa zriaďuje jednotný mechanizmus dohľadu nad kreditnými inštitúciami a niektorými investičnými spoločnosťami. Zodpovednosť za konzistentné fungovanie tohto mechanizmu nesie ECB spolu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.³⁸

So SSM úzko súvisí aj proces preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu z angl. Supervisory Review and Evaluation Process (ďalej už len „SREP“), tento proces tiež implementuje Basel II. SREP je súborom postupov, ktoré sú každoročne vykonávané orgánmi dohľadu s cieľom zabezpečiť, aby každá úverová inštitúcia mala zavedené stratégie, procesy, kapitál a likviditu, ktoré sú primerané rizikám, ktorým je alebo môže byť vystavená, čo umožňuje komplexný pohľad na posúdenie životaschopnosti dohliadaných inštitúcií. V rámci SREP sa tiež hodnotí riziko, ktoré každá inštitúcia predstavuje pre finančný systém. SREP sa vykonáva tak nad významnými bankovými inštitúciami ako aj nad menej významnými, jeho frekvencia a intenzita však súvisí s potenciálnym vplyvom, ktorý môže mať každá inštitúcia na finančný systém, a jej špecifický rizikový profil.³⁹

2.2.2 *Jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií*

Druhým pilierom bankovej únie, ktorý dopĺňa SSM je **jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií** (ďalej už len „SRM“). Tento mechanizmus vznikol za cieľom aby prípadné zlyhanie banky nejakým spôsobom nepoškodilo širšie hospodárstvo alebo nezapríčiniilo finančnú nestabilitu. Vztahuje sa na tie isté banky ako SSM a slúži na zabezpečenie efektívneho riadenia krízových situácií bánk, aj v situácii ak banka zlyhá napriek prísnejšiemu dohľadu. Toto riadenie vykonáva SRM prostredníctvom jednotnej rady pre riešenie krízových situácií a spoločného fondu na riešenie krízových situácií. Cieľom

³⁸ BARČOVÁ, Katarína – SUCHANOVÁ, Linda. Začlenenie jednotného mechanizmu dohľadu do organizačnej štruktúry ECB. In *BIATEC: odborný bankový časopis* [online]. Bratislava: Národná banka Slovenska, 2014, roč. 22, č. 10, s. 8-10. [cit. 2023-11-8]. ISSN 1335-0900. Dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/documents/_publik_nbs_fsr/biatec/rok2014/10-2014/03_biatec_14-10_barcova-suchanova.pdf

³⁹ Supervisory Review and Evaluation Process (SREP). [online]. [cit. 2023-11-08]. Dostupné na internete: <https://www.bportugal.pt/en/page/supervisory-review-and-evaluation-process-srep#>

tohto mechanizmu je prísť s takým riešením krízových situácií, ktoré bude minimalizovať náklady pre daňových poplatníkov ako aj celú ekonomiku.⁴⁰

Celý systém SRM je postavený na rozdelení povinností týkajúcich sa krachu banky medzi jej veriteľov a akcionárov. Títo dvaja aktéri spoločne prispievajú na opravu banky až do výšky 8 percent všetkých jej záväzkov.⁴¹ Základným princípom tohto mechanizmu je, že akcionári a veritelia musia byť prví v rade, aby absorbovali straty v prípade riešenia krízových situácií. Až potom môže SRF vstúpiť do hry. V krajných prípadoch a len za určitých okolností ich nasleduje daňovník.⁴²

SRM nesie zodpovednosť za riešenie krízových situácií bánk a finančných inštitúcií, ktoré sú považované za zlyhávajúce alebo pravdepodobne zlyhávajúce. Na riešenie týchto situácií môže SRM prijať rad opatrení, ktorými môže byť predaj aktív danej inštitúcie, prenesenie aktív a pasív na dočasnú záchrannú inštitúciu a ochrana veriteľov⁴³.

2.2.3 Európsky systém ochrany vkladov

Tretím, zatiaľ stále neúplným pilierom bankovej únie je **európsky systém ochrany vkladov** (ďalej už len „EDIS“). Návrh na vytvorenie takéhoto integrovaného systému poistenia vkladov predložila Európska komisia ešte v novembri roku 2015. Plán na budovanie tohto piliera pozostáva z troch etáp počas ôsmich rokov. Prvá etapa, ktorá je označovaná ako etapa zaistenia bola ukončená v roku 2019. Druhá etapa, etapa spolupoistenia má byť ukončená v aktuálnom roku a následne za ňou už nasleduje finálna etapa, kedy by EDIS úplne nahradil vnútroštátne systémy poistenia a ochrany vkladov a bol by jediným poisťným systémom pre vklady v bankách eurozóny.⁴⁴

⁴⁰ Single resolution mechanism. [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: https://finance.ec.europa.eu/banking/banking-union/single-resolution-mechanism_en

⁴¹ ŠTASTNÝ, Tomáš. Banková únia cesta k silnejšiemu finančnému systému. In *Ekonomika a management : vedecký časopis Fakulty podnikohospodárskej Vysoké školy ekonomické v Praze* [online]. Praha: Podnikohospodárska fakulta VŠE v Praze, 2013, č. 3, s. 1-11. [cit. 2023-10-23]. ISSN 1802-8934. Dostupné na: <https://sekarl.euba.sk/arl-eu/sk/csg/?repo=eurepo&key=92124730577>

⁴² Single resolution mechanism. [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: <https://www.bundesbank.de/en/tasks/banking-supervision/objective/eu/single-resolution-mechanism-622824>

⁴³ NOVÁK, Marcel. Banking Union. In *Grant Journal : vedecký časopis* [online]. Hradec Králové : MAGNANIMITAS, 2018, roč. 7, č. 1, s. 70-74. [cit. 2023-10-25]. ISSN 1805-0638. Dostupné na: <https://www.grantjournal.com/issue/0701/PDF/0701novak.pdf>

⁴⁴ European Deposit Insurance Scheme (EDIS). [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: [https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-an-economy-that-works-for-people/file-jd-european-deposit-insurance-scheme-\(edis\)?sid=6501](https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-an-economy-that-works-for-people/file-jd-european-deposit-insurance-scheme-(edis)?sid=6501)

EDIS vychádza z princípov národných systémov ochrany vkladov, ktoré už zabezpečujú, že všetky vklady do výšky 100 000 EUR sú chránené prostredníctvom vnútroštátnych systémov ochrany vkladov v celej EÚ. Úlohou EDIS je zabezpečiť silnejší a jednotnejší stupeň poistného krytia v rámci eurozóny. To by malo za následok, že by sa znížila zraniteľnosť národných systémov ochrany vkladov voči veľkým lokálnym šokom, čím by sa zabezpečilo, že úroveň dôvery vkladateľov v banku by nezávisela od jej umiestnenia, a oslabilo by sa prepojenie medzi bankami a ich národnými orgánmi. EDIS sa vzťahuje na vklady všetkých bánk v bankovej únii, ktoré sú nižšie ako 100 000 EUR. Ak sa niektorá z týchto bánk dostane do platobnej neschopnosti alebo riešenia krízovej situácie a bude potrebné vyplatiť vklady alebo financovať ich presun do inej banky, zasiahne národný systém ochrany vkladov a EDIS. Vývoj tohto systému je stále v druhej fáze a teda financovanie ochrany vykonáva EDIS len čiastočne, no vo finálnej fáze zriadenia bude ochranu bankových vkladov plne financovať EDIS, pričom bude stále spolupracovať s vnútroštátnymi systémami ochrany vkladov.⁴⁵

Obrázok 1- Banková únia

Zdroj: vlastné spracovanie na základe:

https://www.nbs.sk/_img/documents/_rozhovory/2017/guerner_makuch_prezentacia_bno_2017.pdf

⁴⁵ European Deposit Insurance Scheme. [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: https://finance.ec.europa.eu/banking/banking-union/european-deposit-insurance-scheme_sk

3 Cieľ práce a metodika práce

Hlavným cieľom tejto bakalárskej práce je priblížiť čitateľom význam a fungovanie bankového dohľadu ako aj princíp fungovania jednotného mechanizmu dohľadu. Skúmaním teoretických základov táto práca charakterizuje bankový dohľad, jednotný mechanizmus dohľadu a jednotlivé inštitúcie vykonávajúce dohľad. V teoretickej časti taktiež popisujeme princíp kapitálovej primeranosti, Bazilejské dohody a Bankovú úniu a jej jednotlivé piliere. V druhej časti práce sme sa na základe už získaných teoretických poznatkov rozhodli skúmať slovenský bankový sektor, jeho jednotlivé významné a nevýznamné bankové inštitúcie ako aj inštitúcie vykonávajúce nad týmto sektorom dohľad.

Ešte pred samotným spracovaním danej problematiky sme si stanovili za cieľ v závere práce zhodnotiť, **či SSM spĺňa svoje očakávania, a to zvýšenie finančnej stability v rámci eurozóny.**

Pre správne pochopenie témy a charakterizovanie základných teoretických pojmov bolo potrebné si najskôr pripraviť odbornú literárnu rešerš, vrátane kníh, vedeckých článkov a takisto bolo potrebné preštudovanie si oficiálnych online stránok a štatistík európskych inštitúcií. Po zadefinovaní základných pojmov, bolo dôležité vecne objasniť aj ďalšie teoretické oblasti súvisiace s bankovým dohľadom, vrátane pripravenia niekoľkých tabuliek na lepšie zorientovanie sa v danej problematike. Preskúmaním slovenskej a európskej legislatívy sme si dopomohli k položeniu kvalitných základov týkajúcich sa bankového dohľadu na Slovensku. Z informácií dostupných na webových stránkach ECB a NBS sme spomenuli aj históriu výkonu dohľadu a hlavné ciele a úlohy dohľadových orgánov. Z dostupných dokumentov sme vyhledali aj konkrétne subjekty nad ktorými ECB a NBS vykonávajú dohľad na Slovensku. Zamerali sme sa aj na ciele dohľadu na najbližšie roky a porovnaním sme zhodnotili aktuálny stav slovenského dohľadu.

Prostredníctvom nášho preskúmania a pohľadu na problematiku poskytuje táto práca jej čitateľom presnejšie pochopenie teoretického rámca bankového dohľadu, ako aj jeho nezameniteľnú podstatu v kontexte slovenského bankového sektora.

4 Výsledky práce a diskusia

V prvej kapitole tejto práce sme si zadefinovali základné teoretické pojmy týkajúce sa bankového dohľadu a regulácie, vymedzili sme si významné a nevýznamné bankové inštitúcie a stručne popísali úlohy ECB a NBS.

Dohľad nad bankovými inštitúciami zohráva dôležitú úlohu tak na európskej ako aj na národnej úrovni, je veľmi významný pre udržanie dôveryhodného a stabilného finančného systému. Bez účinného dohľadu by vzrástla možnosť vzniku finančných kríz, ktoré by mohli mať dopad na celú ekonomiku.

Z hľadiska dôležitosti dohľadu nad bankami pre celú ekonomiku sme sa rozhodli ďalej bližšie zamerať na sledovanie vykonávania dohľadu nad významnými aj nevýznamnými bankovými inštitúciami v rámci Slovenska a porovnávanie výkonu dohľadu ECB ako nadnárodného orgánu a NBS ako národného orgánu dohľadu.

4.1 Dohľad NBS nad menej významnými bankovými inštitúciami

História bankového dohľadu NBS sa začína rokom 2006, kedy NBS plne zastrešila vykonávanie dovtedy diverzifikovaného dohľadu, ktorý vykonávala spolu s Úradom pre vykonávanie dohľadu. V tomto roku začala vykonávať NBS samostatný integrovaný dohľad nad subjektmi finančného trhu, kapitálového trhu, trhu poisťovníctva a dôchodkového sporenia. V roku 2011 sa NBS pripojila k novovzniknutému Európskemu systému finančného dohľadu, ktorý zabezpečuje dohľad nad finančným systémom celej EÚ. V polovici roku 2013 získala NBS poverenie vykonávať makroprudenciálnu politiku ako súčasť dohľadu nad finančným trhom, kde sa jej úlohou stalo identifikovanie, monitorovanie a zmierňovanie systémového riziká pre finančný systém, a tým prispievať k udržiavaniu stability finančného systému ako takého. November roku 2014 priniesol vznik SSM, ktorého súčasťou sa stala aj NBS. A od roku 2015 pôsobí ako orgán ochrany spotrebiteľa na finančnom trhu SR, teda dohliada na ochranu práv finančných spotrebiteľov. Taktiež zabezpečuje pôsobnosť a právomoci Rady pre riešenie krízových situácií, ktorá je súčasťou druhého piliera bankovej únie.⁴⁶

⁴⁶ Dohľad nad finančným trhom. [online]. [cit. 2023-11-29]. Dostupné na internete: https://nbs.sk/dohlad-nad-financnym-trhom/?fbclid=IwAR2huct2gs4VJRESFlhXhJXiI7FE7XNbNZ_yRqFoGEVevQefSfF3KziWJw

Pri príprave legislatívnych návrhov v oblasti finančného trhu spolupracuje NBS s Ministerstvom financií SR a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Spolu s týmito ministerstvami NBS vydáva predpisy na implementáciu zákonov v oblasti finančného trhu, a taktiež vytvára a zverejňuje usmernenia, stanoviská a odporúčania s cieľom vysvetliť a riadiť aplikáciu právnych predpisov vzťahujúcich sa na dohliadané subjekty a ich činnosť. Pri výkone dohľadu NBS dohliada taktiež na dodržiavanie ustanovení právne záväzných aktov EÚ, ktoré sa vzťahujú na dohliadané subjekty. Dvakrát ročne predkladá Národnej Rade SR a vláde SR správy o finančnej stabilite.⁴⁷

NBS vykonáva dohľad podľa pravidiel stanovených v Zákone číslo 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4.1.1 *Subjekty dohľadu NBS*

V rámci jednotného mechanizmu dohľadu vykonáva NBS ako vnútroštátny orgán dohľadu Slovenskej Republiky priamy dohľad nad bankami, ktoré majú sídlo na území SR a považujú sa za menej významné. Taktiež vykonáva ďalšie rôzne úlohy týkajúce sa dohľadu zamerané na ochranu spotrebiteľov, monitorovanie platobných služieb a boj proti praniu špinavých peňazí.⁴⁸ Okrem dohľadu nad bankami, pobočkami zahraničných bánk a obchodníkmi s cennými papiermi, vykonáva NBS dohľad aj nad mnohými ďalšími inštitúciami medzi ktoré patria aj poisťovne a zaisťovne, taktiež ich zahraničné pobočky, burzy s cennými papiermi, Fond ochrany vkladov, Garančný fond investícií, Slovenská kancelária poisťovateľov...⁴⁹

Podľa informácií dostupných na internetovej stránke NBS, vykonáva NBS dohľad nad dvadsiatimi piatimi bankami, pobočkami zahraničných bánk a stavebnými sporiteľňami.

⁴⁷ Legislatíva dohľadu. [online]. [cit. 2023-11-28]. Dostupné na internetu: <https://nbs.sk/dohlad-nad-financnym-trhom/legislativa/legislativa/>

⁴⁸ Jednotný mechanizmus dohľadu. [online]. [cit. 2023-11-29]. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/single-supervisory-mechanism/>

⁴⁹ Hlavné činnosti národnej banky Slovenska pri výkone dohľadu nad finančným trhom. [online]. [cit. 2023-11-29]. Dostupné na internete: https://nbs.sk/_img/documents/_dohlad/orm/regulaciatrhom/hlavne_cinnosti_nbs_pri_vykone_dohladu_nad_financnym_trhom.pdf

Tabuľka 2- Subjekty dohľadu NBS

Názov banky	Typ banky
365.bank, a. s.	lokálne systémovo významná banka
Československá obchodná banka, a.s.	lokálne systémovo významná banka
Prima banka Slovensko, a.s.	lokálne systémovo významná banka
Privatbanka, a.s.	slovenská banka
Slovenská sporiteľňa, a.s.	lokálne systémovo významná banka
Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s.	slovenská banka
Tatra banka, a.s.	lokálne systémovo významná banka
Všeobecná úverová banka, a.s.	lokálne systémovo významná banka
ČSOB stavebná sporiteľňa, a.s.	stavebná sporiteľňa
Prvá stavebná sporiteľňa, a. s.	stavebná sporiteľňa
Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a.s.	stavebná sporiteľňa
BKS Bank AG	pobočka zahraničnej banky v SR
BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA	pobočka zahraničnej banky
Citibank Europe plc	pobočka zahraničnej banky
COFIDIS SA	pobočka zahraničnej banky
Fio banka, a. s.	pobočka zahraničnej banky
ING Bank N. V.	pobočka zahraničnej banky
J&T BANKA, a. s.	pobočka zahraničnej banky
KDB Bank Europe Ltd.	pobočka zahraničnej banky
Komerční banka, a.s.	pobočka zahraničnej banky
mBank S.A.	pobočka zahraničnej banky
Oberbank AG	pobočka zahraničnej banky v SR
PKO BP S.A.	pobočka zahraničnej banky
Raiffeisen Bank International AG Slovak Branch	pobočka zahraničnej banky
UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.	pobočka zahraničnej banky

Zdroj: vlastné spracovanie na základe: <https://subjekty.nbs.sk/?s=930>

Banky, ktoré majú značný vplyv na domácu ekonomiku a finančný systém označujeme ako lokálne systémovo významné banky (ďalej už len „O-SII“). Ak by došlo k zlyhaniu takto označených bánk mohlo by dôjsť k narušeniu stabilného fungovania finančného sektora, čo by malo taktiež negatívny vplyv aj na reálnu ekonomiku. Aby sa predišlo zlyhaniu týchto bánk, môže od nich NBS požadovať udržiavania dodatočného kapitálového vankúša. Takéto dodatočné udržiavanie sa na Slovensku zaviedlo v roku 2016. Zoznam O-SII bánk a ich požadované výšky kapitálových vankúšov sú pravidelne aktualizované. Podľa Rozhodnutia NBS o určení lokálne systémovo významných bánk z mája roku 2022 bolo s účinnosťou od januára 2023 na Slovensku 6 O-SII bánk.

Identifikácia týchto bánk sa v rámci nášho trhu určuje prostredníctvom metodiky vychádzajúcej z usmernení EBA.⁵⁰

Tabuľka 3- Výška kapitálových vankúšov pre O-SII

Názov banky	Výška kapitálových vankúšov pre O-SII od 1. 1. 2023
Všeobecná úverová banka, a.s.	1,75%
Tatra banka, a.s.	1,50%
Slovenská sporiteľňa, a.s.	2,00%
Prima banka Slovensko, a.s.	0,25%
ČSOB, a.s.	1,25%
365.bank, a. s.	0,25%

Zdroj: vlastné spracovanie na základe:

file:///C:/Users/vasso/Downloads/Komentar_k_rozhodnutiu_O-SII_2023_web_SK.pdf

Odhadované výšky kapitálových vankúšov pre O-SII pre rok 2024 ostávajú rovnaké aké sú uvedené v tabuľke pre rok 2023. NBS má taktiež stanovený maximálny limit dodatočného kapitálového vankúša vo výške 3% rizikových expozícií.⁵¹

4.1.2 Ciele a zámer NBS pri dohľade

Z Vyhlásenia NBS o poslaní a cieľoch dohľadu nad finančným trhom vyplýva, že cieľom NBS pri dohľade je dosiahnuť aby:

- subjekty tohto trhu mali dostatočný kapitál, vlastné imanie alebo ďalší predpísaný majetok v takej veľkosti a štruktúre akú určuje náležitý zákon pre jednotlivé subjekty alebo iné všeobecne záväzné právne predpisy,
- subjekty finančného trhu pri vykonávaní dovolených činností dodržiavali obozretný prístup v súlade s príslušnými zákonmi,
- začínajúce problémy na tomto trhu boli včasne a správne identifikované a čo najskôr účinne vyriešené,
- subjektom nad ktorými je vykonávaný dohľad bola poskytnutá spätná väzba.

⁵⁰ Čo sú lokálne systémovo významné banky? [online]. [cit. 2023-12-28]. Dostupné na internete: <https://nbs.sk/faq/co-su-lokalne-systemovo-vyznamne-banky/>

⁵¹ Komentár k rozhodnutiu o určení kapitálového vankúša pre lokálne systémovo významné banky. [online]. [cit. 2023-12-28]. Dostupné na internete: file:///C:/Users/vasso/Downloads/Komentar_k_rozhodnutiu_O-SII_2023_web_SK.pdf

Toto vyhlásenie tiež stanovuje hlavné zámery NBS spojené s dohľadom medzi ktoré patrí aj dbanie na primeranosť požiadaviek kladených na dohliadané subjekty, predchádzanie zneužitiu finančného trhu na legalizovanie príjmov z trestných činností alebo na financovanie terorizmu, podporovanie princípu proporcionality pri zostavovaní právnych predpisov na národnej úrovni. Pri výkone všetkých činností spojených s dohľadom dbá NBS na to, aby boli tieto činnosti vykonané s vysokou odbornou úrovňou, účelne a taktiež hospodárne.⁵²

4.1.3 Organizácia dohľadu

Pre plnenie určitých úloh dohľadu má NBS zriadený samostatný Útvar dohľadu nad finančným trhom, ktorého zriadenie zabezpečuje Banková rada. Tento útvar vykonáva dohľad na diaľku i na mieste, zabezpečuje ochranu spotrebiteľa, pripravuje návrhy na reguláciu finančného trhu a vykonáva rozhodovanie v prvom stupni vo veciach týkajúcich sa dohľadu nad finančným trhom. Celý útvar dohľadu nad finančným trhom je priamo podradený jednému členovi bankovej rady a výkonnému riaditeľovi tohto útvaru. V súlade s platným zákonom musí tento útvar postupovať nezávisle, nestranne a samostatne. Aj keď hovoríme o samostatnom a nezávislom výkone dohľadu, pre zabezpečenie lepšej informovanosti a kvalitnejšieho dohľadu spolupracuje NBS aj so zahraničnými orgánmi dohľadu a takisto je súčasťou viacerých medzinárodných organizácií v tejto oblasti.⁵³

V rámci SSM Národná banka Slovenska veľmi úzko spolupracuje aj s ECB. Koordinácia a vykonávanie dohľadu nad takzvanými významnými bankami je riadená Spoločnými dohľadovými tímami ECB, ktorých členmi sú aj zamestnanci NBS. Dohľad nad menej významnými bankami je v kompetencii NBS, ktorá ho vykonáva v spolupráci s ECB. Táto spolupráca je veľmi dôležitá, keďže umožňuje efektívny a koordinovaný dohľad nad celým sektorom, čím zabezpečuje bezpečnosť a stabilitu finančného prostredia.⁵⁴

Spoluprácu medzi ECB a vnútroštátnymi orgánmi dohľadu predstavujú aj spoločné dozorné tímy. Tie uskutočňujú priebežný dohľad nad významnými inštitúciami. Ďalej medzi

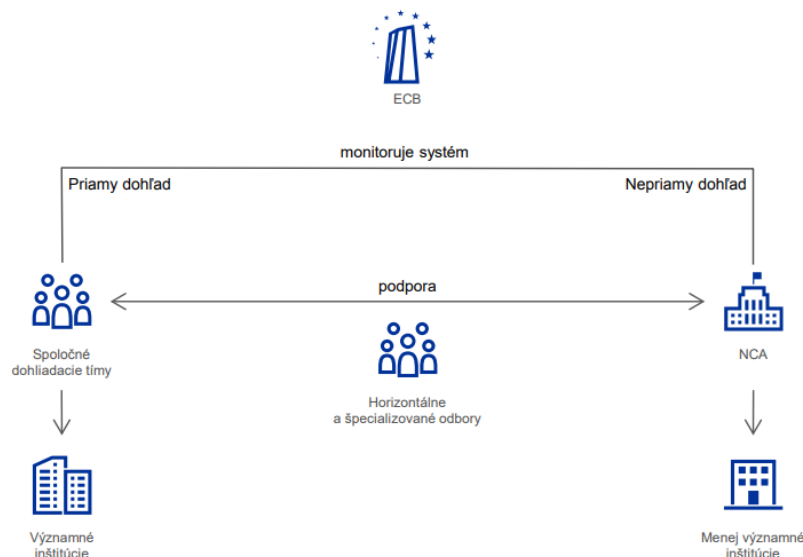
⁵² Vyhlásenie Národnej banky Slovenska o poslaní a cieľoch dohľadu nad finančným trhom. [online]. [cit. 2023-12-01]. Dostupné na internete: https://nbs.sk/img/documents/dohlad/orm/regulaciatrhov/poslanie_a_ciele_dohladu_nad_financnym_trhom.pdf

⁵³ Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [online]. [cit. 2023-12-07]. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/747/#predpis.clanok-1>

⁵⁴ Taktiež.

ich úlohy patrí aj navrhovanie a vykonávanie programu dozorných skúšok, vykonávanie procesu hodnotenia a komunikácia s vnútroštátnymi orgánmi dohľadu. Tieto spoločné dozorné tímy sú tvorené zamestnancami ECB ako aj vnútroštátnymi orgánmi dohľadu a vytvárajú sa pre každú významnú inštitúciu. Každý takýto dozorný tím je tvorený koordinátorom, národným subkoordinátorom a tímom odborníkov.⁵⁵

Obrázok 2- Organizácia dohľadu

Zdroj: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.supervisorymanual201803.sk.pdf>

4.1.4 Sankčné rozhodnutia NBS

Keďže samotný postup dohľadu vykonávaný NBS je neverejný, jednou z možností ako sa vieme konkrétnejšie pozrieť na spôsoby a dopady dohľadu je prostredníctvom sankčných rozhodnutí zverejnených na internetovej stránke NBS. Tieto rozhodnutia obsahujú jednotlivé priestupky, ktoré NBS v rámci Slovenského trhu skutočne riešila a za ktoré ukladala pokuty. Postupným preštudovaním konkrétnych sankčných rozhodnutí za posledné roky sa vieme bližšie pozrieť na dôvody udeľovania sankcií bankovým inštitúciám.

Jedným z dôvodov udelenia sankcie je aj porušenie zákazu používania nekalej obchodnej praxe. K porušeniu tohto zákazu došlo aj v roku 2023 Prima bankou. V tomto prípade reagovala NBS na podnet podaný elektronicky od nespokojnej klientky Prima banky. Problémom v tomto prípade bolo neúplné a zavádzajúce zverejňovanie reklamy o sporení, kedy banka síce na všetkých reklamných predmetoch sľubovala slušný úrok,

⁵⁵ Spoločné dozorné tímy. [online]. [cit. 2024-01-07]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/approach/jst/html/index.en.html>

no nikde neuviedla podmienky jeho získania a to bol vlastne dôvod, prečo bola klientka nespokojná. Po obdržaní podnetu reagoval orgán dohľadu NBS prešetrovaním celej udalosti a zozbieraním dôkazov. Konkrétnymi dôkazmi v tomto prípade boli reklamy na dané sporenie zverejňované v časopisoch, na billboardoch, v televíznych reklamách ako aj na autobusoch. Samotná banka mala samozrejme priestor celú situáciu námietkovať, no aj po konkrétnych námietkach a úplnom prešetrení celého prípadu došlo k udeleniu pokuty banke.⁵⁶

Ďalším dôvodom udelenia sankcie môže byť aj porušenie zákona o ochrane spotrebiteľa. K porušeniu tohto zákona a následnému sankcionovaniu došlo aj v roku 2019, kedy osoba poverená výkonom dohľadu NBS došla pod utajenou identitou na pobočku banky kde od zamestnancov dostala neúplne a nepravdivé informácie o produktoch banky. Keďže k porušeniu tohto zákona o ochrane spotrebiteľa došlo na viacerých pobočkách bola Tatrabanke udelené pokuta.⁵⁷ Porušenie tohto zákona je jedným z najčastejších dôvodov udelenia sankcií. Konkrétne v roku 2019 došlo k zisteniu porušenia tohto zákona u všetkých významných bánk v rámci nášho slovenského trhu.

Z preštudovania konkrétnych prípadov vyplýva, že NBS ako orgán dohľadu vykonáva náhodné kontroly, ďalej kontroly konkrétne zamerané na určitú vec ako aj v prípade porušovania zákona o ochrane spotrebiteľa, ale taktiež vykonáva kontroly na základe podnetov, ktoré obdrží od nespokojných subjektov. Častou formou výkonu dohľadu a zisťovania nedostatkov je takzvaný mystery shopping. Ak orgány pri výkone dohľadu skutočne zistia nedostatky, všetky dôkladne preveria, zozbierajú potrebné dôkazy, podajú bankám informácie o zistených problémoch, nechajú bankám čas na vyjadrenie svojho postoja a prípadnú obranu až na záver udelia primeranú výšku sankcie.

4.2 Dohľad ECB nad významnými bankami

Po počiatočných návrhoch na vznik Bankovej únie z roku 2012 začína ECB vykonávať priamy bankový dohľad, ktorý vstúpil do platnosti v roku 2014, kedy vznikol SSM ako prvý pilier bankovej únie. V septembri toho istého roku zverejnila ECB ucelený zoznam inštitúcií nad ktorými bude vykonávať dohľad a v novembri zverejnila ECB

⁵⁶ Rozhodnutie. [online]. [cit. 2024- 01- 13]. Dostupné na internete: [file:///C:/Users/vasso/Downloads/100-000-449-052%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/vasso/Downloads/100-000-449-052%20(2).pdf)

⁵⁷ Rozhodnutie. [online]. [cit. 2024- 01- 13]. Dostupné na internete: https://www.nbs.sk/_img/documents/_dohlad/ofsrozhodnutia/nbs1-000-032-614.pdf

nariadenia o poplatkoch za dohľad. V roku 2016 začala svoju činnosť Jednotná rada pre riešenie krízových situácií.⁵⁸

4.2.1 *Subjekty dohľadu ECB*

Ako sme už vyššie v práci uviedli, ECB vykonáva priamy dohľad nad významnými bankovými inštitúciami krajín. Aby mohli byť bankové inštitúcie označené za významné musia splňať niektorú z požiadaviek významnosti, ktoré sme taktiež uviedli už vyššie. Na základe informácií z oficiálnej webovej stránky NBS, patrí na Slovensku pod priamy dohľad ECB hneď niekoľko inštitúcií.

Z hľadiska významnosti sem patria tri najvýznamnejšie banky v krajine:

- Tatra banka, a.s.
- Všeobecná úverová banka, a.s.
- Slovenská sporiteľňa, a.s.

Okrem týchto troch bánk spadajú pod priamy dohľad ECB aj banky, ktoré patria do skupiny, ktorá bola klasifikovaná ako významná. Medzi takéto banky na Slovensku patria banky zo skupiny KBC Group.

- Československá obchodná banka, a.s.
- ČSOB stavebná sporiteľňa, a.s.

Taktiež pod dohľad ECB spadajú aj pobočky zahraničných bánk pôsobiace na Slovensku, ak splňajú kritérium významnej bankovej skupiny.

- Zo skupiny Sociétés Générale S.A., Komerční banka, a.s., pobočka zahraničnej banky,
- Zo skupiny COMMERZBANK Aktiengesellschaft, mBank S.A., pobočka zahraničnej banky
- UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, z bankovej skupiny UniCredit Bank.⁵⁹

⁵⁸ Mířniky. [online]. [cit. 2023-11-30]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/milestones/html/index.sk.html>

⁵⁹ Dohľad nad významnými bankami, ktorý vykonáva priamo ECB v spolupráci s NBS. [online]. [cit. 2023-12-07]. Dostupné na internete: <https://nbs.sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad/bankovnictvo/dohlad-nad-vyznamnymi-bankami-ktory-vykonava-priamo-ecb-v-spolupraci-s-nbs/>

ECB zároveň každý rok prehodnocuje významnosť všetkých dohliadaných bánk a v prípade potreby im vie zmeniť status významnosti. Toto prehodnocovanie sa deje priebežne počas roka napr. v prípade zmien v štruktúre bankových skupín, alebo v prípade fúzií bánk. V prípade zmeny statusu významnosti banky spolupracuje ECB s vnútroštátnym orgánom dohľadu a spolu riešia prevod zodpovednosti za dohľad. Zmena statusu banky sa taktiež týka aj zmeny poplatku za dohľad.⁶⁰

4.2.2 Zátťažové testy

Na sledovanie toho ako sú banky schopné reagovať a vyrovnávať sa s ekonomickými šokmi začala ECB využívať zátťažové resp. stres testy. Výsledky z týchto testov sú dôležitou informáciou pre ECB, keďže pomáhajú identifikovať slabé miesta bánk a to pomáha pri ich včasnom riešení.

ECB vykonáva viacero typov týchto stresových testov, medzi ktoré patria:

- Zátťažové testy na ročnej báze
 - tematické stres testy (napr. test kybernetickej odolnosti)
 - výhľadové analýzy zraniteľnosti
 - zátťažové testy koordinované EBA doplnené o testy ECB – vykonávané každé dva roky
- Zátťažové testy, ktoré sú súčasťou komplexných hodnotení
- Zátťažové testy zamerané na finančnú stabilitu

Okrem týchto typov testov je v prípade potreby možné vykonať aj ďalšie špecifické testy na konkrétnych bankách, alebo bankových skupinách.⁶¹

Výsledky zátťažových testov z júla roku 2023 ukázali, že bankový sektor by bol schopný odolať aj výraznejšiemu ekonomickému útlmu. Tomuto testu sa podrobilo 98 bánk a skúmalo sa, ako by sa im darilo v čisto hypotetickom nepriaznivom scenári. Tento scenár predstavoval trojročné obdobie vysokej inflácie, zvýšeného rastu úrokových sadzieb a celkové obdobie ekonomického poklesu. Pri takýchto typoch testov neexistujú žiadne

⁶⁰ Ktoré banky sú významné? [online]. [cit. 2023-12-21]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/list/criteria/html/index.sk.html>

⁶¹ Zátťažové testy. [online]. [cit. 2024-01-07]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/tasks/stresstests/html/index.en.html>

limity na úspešné zvládnutie, ale ide skôr o to aby sa pracovníci dohľadu spolu s bankami pozreli na konečné výsledky hodnotenia a viedli dialógy na nápravu zistených nedostatkov.⁶²

4.2.3 Štatistiky dohľadu ECB

ECB raz za kvartál uverejňuje konsolidované bankové štatistiky dohľadu týkajúce sa tak významných ako aj menej významných bánk. Tieto štatistiky hovoria o viacerých aspektoch bánk akými sú likvidita, financovanie, kvalita aktív, kapitálová primeranosť, ziskovosť a kvalita dát.

Podľa dostupných údajov prejavuje európsky bankový sektor odolnosť s vysokou úrovňou kapitálu a likvidity. Čo sa týka Slovenských bánk, tak tie sú aktuálne považované za jedny z najstabilnejších a najodolnejších v rámci EÚ. Aktuálna úroveň kapitálu dosahuje najvyššie hodnoty za posledné roky. Podobne je na tom aj ziskovosť, likvidita a kvalita úverov, ktoré taktiež dosahujú vysokú úroveň. V rámci SSM sú na slovenské banky aplikované všetky regulatorne požiadavky a zároveň všetky banky podliehajú dohľadovému prístupu ECB.⁶³

4.2.4 Problémy slovenských bánk súvisiace s dohľadovými AML opatreniami

Okrem dodržiavania jednotného súboru pravidiel predstavuje ďalšiu dôležitú úlohu pre fungovanie bánk aj dodržiavanie predpisov súvisiacich s bojom proti praniu špinavých peňazí (ďalej už len „AML“).

Rada EÚ prijala „Akčný plán boja proti praniu špinavých peňazí“, ktorý poukazuje na významnosť zvýšenia dohľadu v oblasti AML. Z hľadiska dôležitosti pre celý bankový systém, pridala Rada EÚ pôsobnosť v tejto AML oblasti aj do kompetencií dohľadu ECB. Zvýšením dohľadu v tejto oblasti prispieva ECB k posilneniu celkovej bezpečnosti európskeho finančného systému.⁶⁴

Nedodržiavanie AML opatrení predstavuje pre celý bankový systém značné riziko a preto aj sankcie udeľované Prezídiom Policajného zboru (finančnou spravodajskou

⁶² Tlačová správa. [online]. [cit. 2024-01-07]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2023/html/ssm.pr230728~a10851714c.sk.html>

⁶³ Stav slovenského bankového sektora. [online]. [cit. 2024-02-19]. Dostupné na internete: <https://nbs.sk/aktuality/stav-slovenskeho-bankoveho-sektora/>

⁶⁴ Boj proti praniu špinavých peňazí. [online]. [cit. 2024-03-07]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/tasks/anti-moneylaundering/html/index.sk.html>

jednotkou), spadajúcou pod Ministerstvo vnútra SR za nedodržiavanie týchto opatrení dosahujú pomerne vysoké sumy. Aj keď slovenský bankový sektor nepatrí k najväčším, stále je označovaný za veľmi bezpečný, no aj napriek dohľadu a prísnyh pravidlám zanedbali dve slovenské banky v posledných rokoch značným spôsobom AML opatrenia.

Prvou z bánk, ktorá sa dopustila nedostatočného dodržiavania AML pravidiel je 365bank. a.s.. Tejto banke bola v marci roku 2023 udelená sankcia vo výške 2 000 000 eur. Podľa zákona musia banky bezodkladne nahlasovať akékoľvek neobvyklé bankové operácie (ďalej už len „NOO“) a pri výberoch a vkladoch nad 10 000 eur zisťovať pôvod prostriedkov. Obe tieto skutočnosti 365bank, a.s. v predchádzajúcom roku zanedbala. Z účtov klientov tejto banky pravidelne odchádzali transakcie vysoko prevyšujúce 10 000 eur na podozrivé účty do zahraničia, takisto mali niektorí klienti opakujúce sa výbery a vklady prevyšujúce daný limit. Ani v jednom prípade banka nekonala a nenahlásila dané NOO.⁶⁵

Druhou bankou, ktorá v minulom roku dostala pokutu za nedodržiavanie AML opatrení je z hľadiska slovenského bankového sektora významná Československá obchodná banka, a.s. (ďalej už len „ČSOB a.s.“). Aj keď sankcia pre túto banku bola o 500 000 eur nižšia ako pri 365bank, a.s. išlo o podobné porušovania AML pravidiel. Banka nedostatočne nahlasovala NOO, podozrivé výbery, prevody a vklady klientov. Aj pri klientoch, ktorých samotná banka segmentovala za rizikových zanedbala preverovanie pôvodu prostriedkov a overovanie transakcií a preto došlo k prevodu prostriedkov z účtu týchto rizikových klientov na účty v krajinách s vyšším rizikom legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu.⁶⁶

Obe tieto banky pokuty uhradiť museli, no zároveň sa rozhodli ohradiť a riešiť celú situáciu prostredníctvom súdov, keďže uloženie sankcií sa im zdalo neadekvátne a nesúhlasili s tým, že sa aj na bankové operácie z pred niekoľkých rokov prihliadalo ako na súčasné, kedy už je celý systém posudzovania NOO odlišný ako bol v čase vykonania týchto bankových operácií.

⁶⁵ Rozhodnutie. [online]. [cit. 2024-03-10]. Dostupné na internete: https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/kpo/AVR365.pdf

⁶⁶ Rozhodnutie. [online]. [cit. 2024-03-10]. Dostupné na internete: https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/kpo/FSJ_36_30.pdf

4.2.5 Riziká a priority dohľadu na najbližší rok

Už v roku 2022 si ECB stanovila priority, na ktoré sa potrebuje zamerať v období rokov 2023-2025. Tieto priority si stanovil bankový dohľad ECB na základe hlbokého hodnotenia slabých miest a rizík bankového sektora. Hlavným popudom k prehodnoteniu priorít na toto obdobie bol politický šok zapríčinený ruskou inváziou na Ukrajinu. Táto invázia mala za následok rast cien energií, komodít a inflácie a celkovo ohrozila celý bankový sektor.

ECB na toto obdobie stanovila 3 hlavné priority:

- posilnenie odolnosti bánk voči priamym dopadom makrofinančných a geopolitických šokov
- riešenie výziev týkajúcich sa digitalizácie a posilnenie riadiacich orgánov
- zvýšenie úsilia pri riešení dôsledkov zmeny klímy

Banky by sa mali v tomto období zamerať na nedostatky v riadení kreditného rizika a rizika financovania. Taktiež by mali riešiť svoje nedostatky v digitálnej transformácii a zvýšiť svoju odolnosť voči kybernetickým rizikám.⁶⁷

4.3 Porovnanie bankového dohľadu v rámci slovenského trhu

Aj napriek tomu, že z hľadiska veľkosti v rámci EÚ slovenský bankový trh nepatrí k najväčším, jeho stabilita a odolnosť dokážu konkurovať aj vyspelejším, väčším a bohatším krajinám. Za vysokou stabilitou a odolnosťou slovenského trhu stojí kvalitný európsky bankový dohľad a implementácia SSM.

Vzájomná integrovaná spolupráca medzi ECB a NBS v rámci bankového dohľadu tak prispieva k stabilite nášho trhu. Obe tieto inštitúcie koordinujú všetky svoje činnosti tak, aby dosiahli stanovené spoločné ciele a zabezpečili efektívny dohľad nad finančným systémom. Ich vzájomná spolupráca zahŕňa výmenu informácií, vykonávanie a hodnotenie stress testov, implementáciu medzinárodných noriem, riadenie rizík a krízový manažment. NBS a ECB sa tak vzájomne dopĺňajú a spolupracujú na dosahovaní stability a efektívnosti v bankovom dohľade, pričom nezabúdajú zohľadňovať národné a nadnárodné aspekty.

⁶⁷ Priority dohľadu. [online]. [cit. 2024-01-09]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/publications/annual-report/html/ssm.ar2022~e4b57f3b89.sk.html#toc8>

Spolupráca oboch týchto inštitúcií v spojení so spoluprácou dohľadových inštitúcií ostatných krajín je nesmierne dôležitá pre udržiavanie a posilňovanie efektívnosti a účinnosti bankového dohľadu.

Aj keď kvalitu dohľadu nad slovenským bankovým trhom nemôžeme poprieť, aj tak vidíme možný priestor na zlepšenie. Rozšírenie právomocí NBS ako národného dohľadového orgánu by mohlo viesť k rýchlejšim a účinnejším reakciám na možné riziká vznikajúce v bankovom sektore. Toto rozšírenie by mohlo zahŕňať možnosti udeľovania sankcií a prípadne ukladanie prísnejších kapitálových požiadaviek bánk.

Záver

Posledné udalosti spojené s vojnou na Ukrajine, pandémiou COVID-19 a dávnejšou veľkou finančnou krízou so sebou priniesli aj rozsiahle výzvy, ktoré otestovali odolnosť finančných trhov. Všetky tieto udalosti, ktoré otriasli spoločnosťou nám zároveň ukázali ako rýchlo sa vie zmeniť ekonomická situácia na celom svete. Finančný trh a bankový systém preto musia byť pripravené čeliť aj takýmto veľkým a nečakaným zásadným zmenám a ostať stále stabilné a odolné. Preto je nevyhnutné aby bol nad celým bankovým systémom vykonávaný kvalitný a jednotný dohľad. Vznik Bankovej únie a následný vznik SSM ako jej prvého piliera predstavujú významný krok k skvalitneniu a zvýšeniu stability, odolnosti ako aj transparentnosti bankového trhu.

Táto práca sa sústredila na pochopenie základných princípov a cieľov európskych dohľadových systémov a ich význam v kontexte stabilizácie a bezpečnosti európskeho finančného trhu. V tejto práci sme si okrem definovania jednotlivých pojmov spojených s dohľadom bližšie predstavili aj funkcie a úlohy ECB a národných orgánov dohľadu, spomenuli sme aj koncept kapitálovej primeranosti a Bazilejské dohody, rozobrali si bankovú úniu a jej tri piliere a na záver sme sa zamerali na slovenský trh a bližšie sa pozreli na konkrétne subjekty dohľadu spadajúce pod dohľad NBS a ECB. Praktická časť tejto práce nám tak popísala fungovanie dohľadu v rámci Slovenska a potrebu NBS ako národného orgánu dohľadu ako aj potrebu ECB ako nadnárodného orgánu.

Po preštudovaní danej problematiky sa nám podarilo splniť si aj jeden z cieľov a to zodpovedať si na otázku či **SSM splnil svoje očakávania na zvýšenie finančnej stability v eurozóne**. Aj keď je táto otázka zložitejšia a názory iných odborníkov sa od tých našich môžu líšiť, subjektívne si myslíme, že SSM naplnil všetky svoje očakávania. SSM prispel k vybudovaniu stabilnejšieho, odolnejšieho, transparentnejšieho a bezpečnejšieho finančného trhu. Intenzívnejší dohľad prispel taktiež k zníženiu rizika finančných kríz v eurozóne. Nedávna koronakríza bola toho dôkazom. Aj napriek tomu, že bol celý bankový sektor v tom čase pod obrovským tlakom, SSM prijal opatrenia na zmiernenie niektorých regulačných požiadaviek na banky a neustále sledoval a hodnotil možné riziká spojené so vzniknutou pandémiou. Tým prispel k zníženiu negatívnych dopadov na celý finančný systém eurozóny a posilnil tak finančnú stabilitu.

Dôležitosť bankového dohľadu a regulácie tak pre jednotlivcov ako aj pre celkovú ekonomickú situáciu nemôžeme poprieť. Okrem prevencie finančných kríz je bankový dohľad zodpovedný aj za ochranu spotrebiteľov, riadenie rizík, zabezpečenie spravodlivého prístupu a podporu v dôveru bánk. Pre udržanie aktuálnej úrovne bezpečnosti a stability finančného trhu je dôležité neustále zlepšovanie systému dohľadu a stanovovanie priorít na základe aktuálnych potrieb a výziev trhu. NBS a ECB tak musia naďalej pokračovať v pravidelnom monitorovaní a hodnotení bánk a udržať si spoluprácu pri výmene informácií.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje:

1. BAČOVÁ, Monika. *Základy bankovníctva*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2013, 164 s. ISBN 978-80-225-3586-1.
2. HOWARTH, David - QUAGLIA, Lucia. *The Political Economy of European Banking Union*. Oxford : Oxford University Press, 2016. 268 s. ISBN 978-0-19-872792-7.
3. MAJERČÁKOVÁ, Daniela. *Peniaze a bankovníctvo*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 192 s. ISBN 978-80-7552-972-5.
4. PAULÍK, Dušan a kol. *Základy financií a meny*. 1. vyd. Bratislava: VŠEMvs, 2012. 67 s. ISBN 978-80-89600-06-9.
5. REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011, 558 s. ISBN 978-80-7261-230-7.
6. TKÁČOVÁ, Daniela a kol. *Finančné trhy a bankovníctvo*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 310 s. ISBN 978-80-7552-528-4.

Vedecké články – online:

1. BARČOVÁ, Katarína – SUCHANOVÁ, Linda. Začlenenie jednotného mechanizmu dohľadu do organizačnej štruktúry ECB. In *BIATEC: odborný bankový časopis* [online]. Bratislava: Národná banka Slovenska, 2014, roč. 22, č. 10, s. 8-10. [cit. 2023-11-8]. ISSN 1335-0900. Dostupné na: https://www.nbs.sk/img/documents/publik_nbs_fsr/biatec/rok2014/10-2014/03_biatec_14-10_barcova-suchanova.pdf
2. KING, Peter. Basel III: An Overview. In *Banking & Financial Services Policy Report* [online]. Aspen Publisher: Wolters Kluwer, 2011, roč. 30, č. 5, s. 1-11 [cit. 2023-11-12]. Dostupné na internete: https://www.weil.com/~media/files/pdfs/Basel_III_May_2011.pdf
3. NOVÁK, Marcel. Banking Union. In *Grant Journal : vědecký časopis* [online]. Hradec Králové : MAGNANIMITAS, 2018, roč. 7, č. 1, s. 70-74. [cit. 2013-10-25]. ISSN 1805-0638. Dostupné na: <https://www.grantjournal.com/issue/0701/PDF/0701novak.pdf>

4. SZPYRC, Miroslav-NOVOTA, Daniel. Bazilejské dohody o kapitáli a kapitálová primeranosť bánk v SR. In *BIATEC: odborný bankový časopis* [online]. Bratislava: Národná banka Slovenska, 2013, roč.21, č.7, s. 24-27 [cit. 2023-11-11]. ISSN 1335-0900. dostupné na internete: https://www.nbs.sk/_img/documents/_publik_nbs_fsr/biatec/rok2013/07-2013/06_biatec13-7_szpyrc.pdf
5. ŠŤASTNÝ, Tomáš. Banková únia cesta k silnejšiemu finančnému systému. In *Ekonomika a management : vedecký časopis Fakulty podnikohospodárskej Vysoké školy ekonomické v Praze* [online]. Praha: Podnikohospodárska fakulta VŠE v Praze, 2013, č. 3, s. 1-11. [cit. 2023-10-23]. ISSN 1802-8934. Dostupné na: <https://sekarl.euba.sk/arl-eu/sk/csg/?repo=eurepo&key=92124730577>

Internetové zdroje:

1. Banková únia. [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/sk/sheet/88/bankova-unia>
2. Banková únia. [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/bankingunion/html/index.sk.html>
3. Banková únia. [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/#completed>
4. Basel II., Definition, Purpose, Regulatory reforms. [online]. [cit. 2023-11-12]. Dostupné na internete: <https://www.investopedia.com/terms/b/baseli.asp>
5. Basel III: What It Is, Capital Requirements, and Implementation. [online]. [cit. 2023-11-12]. dostupné na internete: <https://www.investopedia.com/terms/b/basell-iii.asp>
6. Boj proti praniu špinavých peňazí. [online]. [cit. 2024-03-07]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/tasks/anti-moneylaundering/html/index.sk.html>
7. Celkové ročné poplatky. [online]. [cit. 2023-10-20]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/organisation/fees/total/html/index.sk.html>
8. Čo sú lokálne systémovo významné banky? [online]. [cit. 2023-12-28]. Dostupné na internete: <https://nbs.sk/faq/co-su-lokalne-systemovo-vyznamne-banky/>

9. Dohľad nad finančným trhom. [online]. [cit. 2023-11-29]. Dostupné na internete: https://nbs.sk/dohlad-nad-financnym-trhom/?fbclid=IwAR2huct2gs4VJRESFlhXhJXiI7FE7XNbNZ_yRqFoGEVevQefSfF3KziWJw
10. Dohľad nad významnými bankami, ktorý vykonáva priamo ECB v spolupráci s NBS. [online]. [cit. 2023-12-07]. Dostupné na internete: <https://nbs.sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad/bankovnictvo/dohlad-nad-vyznamnymi-bankami-ktory-vykonava-priamo-ecb-v-spolupraci-s-nbs/>
11. European banking authority. [online]. [cit. 2023-10-22]. Dostupné na internete: https://www.eba.europa.eu/languages/home_sk
12. European Deposit Insurance Scheme (EDIS). [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: [https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-an-economy-that-works-for-people/file-jd-european-deposit-insurance-scheme-\(edis\)?sid=6501](https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-an-economy-that-works-for-people/file-jd-european-deposit-insurance-scheme-(edis)?sid=6501)
13. European Deposit Insurance Scheme. [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: https://finance.ec.europa.eu/banking/banking-union/european-deposit-insurance-scheme_sk
14. Európska centrálna banka. [online]. [cit. 2023-10-15]. Dostupné na internete: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/european-central-bank-ecb_sk
15. Hlavné činnosti národnej banky Slovenska pri výkone dohľadu nad finančným trhom. [online]. [cit. 2023-11-29]. Dostupné na internete: https://nbs.sk/_img/documents/_dohlad/orm/regulaciatrhov/hlavne_cinnosti_nbs_pri_vykone_dohladu_nad_financnym_trhom.pdf
16. Jednotný mechanizmus dohľadu. [online]. [cit. 2023-10-14]. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/single-supervisory-mechanism/>
17. Jednotný mechanizmus dohľadu. [online]. [cit. 2023-11-01]. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/single-supervisory-mechanism/>
18. Jednotný mechanizmus dohľadu. [online]. [cit. 2023-11-01]. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/single-supervisory-mechanism/>

19. Komentár k rozhodnutiu o určení kapitálového vankúša pre lokálne systémovo významné banky. [online]. [cit. 2023-12-28]. Dostupné na internete: file:///C:/Users/vasso/Downloads/Komentar_k_rozhodnutiu_O-SII_2023_web_SK.pdf
20. Ktoré banky sú významné? [online]. [cit. 2023-12-21]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/list/criteria/html/index.sk.html>
21. Legislatíva dohľadu. [online]. [cit. 2023-11-28]. Dostupné na internete: <https://nbs.sk/dohlad-nad-financnym-trhom/legislativa/legislativa/>
22. List of supervised entities. [online]. [cit. 2023-10-20]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.listofsupervisedentities202310.en.pdf>
23. Meniaca sa úloha bankového dohľadu. [online]. [cit. 2024-02-26]. Dostupné na internete: <https://www.bis.org/speeches/sp210525.htm>
24. Milníky. [online]. [cit. 2023-11-30]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/milestones/html/index.sk.html>
25. Oblasti dohľadu. [online]. [cit. 2023-11-08]. Dostupné na internete: <https://nbs.sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad/>
26. Pilier I: Jednotný mechanizmus dohľadu. [online]. [cit. 2023-11-01]. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/pillar-i-the-single-supervisory-mechanism/>
27. Prečo je potrebné dohliadať na komerčné banky? [online]. [cit. 2024-02-24]. Dostupné na internete: https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/ssmexplained/html/commercial_banks.sk.html
28. Priority dohľadu. [online]. [cit. 2024-01-09]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/publications/annual-report/html/ssm.ar2022~e4b57f3b89.sk.html#toc8>
29. Príručka bankového dohľadu. [online]. [cit. 2023-10-18]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssmguidebankingsupervision201411.sk.pdf?0dfda4478d70a366b395fc168771b287>
30. Rozhodnutie. [online]. [cit. 2024-01-13]. Dostupné na internete: [file:///C:/Users/vasso/Downloads/100-000-449-052%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/vasso/Downloads/100-000-449-052%20(2).pdf)

31. Rozhodnutie. [online]. [cit. 2024- 01- 13]. Dostupné na internete: https://www.nbs.sk/_img/documents/_dohlad/ofsrozhodnutia/nbs1-000-032-614.pdf
32. Rozhodnutie. [online]. [cit. 2024-03-10]. Dostupné na internete: https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/kpo/AVR365.pdf
33. Rozhodnutie. [online]. [cit. 2024-03-10]. Dostupné na internete: https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/kpo/FSJ_36_30.pdf
34. Single resolution mechanism. [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: https://finance.ec.europa.eu/banking/banking-union/single-resolution-mechanism_en
35. Single resolution mechanism. [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné na internete: <https://www.bundesbank.de/en/tasks/banking-supervision/objective/eu/single-resolution-mechanism-622824>
36. Slovník. [online]. [cit. 2023-10-14]. Dostupné na internete: <https://slovník.aktuality.sk/synonyma/?q=doh%C4%BEad>
37. Spoločné dozorné tímy. [online]. [cit. 2024-01-07]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/approach/jst/html/index.en.html>
38. Stav slovenského bankového sektora. [online]. [cit. 2024-02-19]. Dostupné na internete: <https://nbs.sk/aktuality/stav-slovenskeho-bankoveho-sektora/>
39. Supervisory Review and Evaluation Process (SREP). [online]. [cit. 2023-11-08]. Dostupné na internete: <https://www.bportugal.pt/en/page/supervisory-review-and-evaluation-process-srep#>
40. The single Rulebook. [online]. [cit. 2024-03-31]. Dostupné na internete: <https://www.eba.europa.eu/single-rulebook>
41. Tlačová správa. [online]. [cit. 2024-01-07]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2023/html/ssm.pr230728~a10851714c.sk.html>
42. Vnútroštátne orgány dohľadu. [online]. [cit. 2024-02-04]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/organisation/nationalsupervisors/html/index.en.html>
43. Vyhlásenie Národnej banky Slovenska o poslaní a cieľoch dohľadu nad finančným trhom. [online]. [cit. 2023-12-01]. Dostupné na internete:

https://nbs.sk/_img/documents/_dohlad/orm/regulaciathov/poslanie_a_ciele_do_hladu_nad_financnym_trhom.pdf

44. What is the Single Supervisory Mechanism?. [online]. [cit. 2023-11-09]. Dostupné na internete: <https://www.pwc.com/gx/en/services/audit-assurance/risk-assurance/ssm-eba-office/single-supervisory-mechanism.html>
45. Základné ciele. [online]. [cit. 2024-02-24]. Dostupné na internete: <https://www.bde.es/wbe/en/areas-actuacion/supervision-entidades-financieras/funcion-supervisora-banco-espana/objetivos-basicos-supervision/>
46. Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [online]. [cit. 2023-12-07]. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/747/#predpis.clanok-1>
47. Zát'azové testy. [online]. [cit. 2024-01-07]. Dostupné na internete: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/tasks/stresstests/html/index.en.html>